

Vaikutusten ennakkoarviointi

Ikääntyneiden palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen. Sipoon seniorikeskuksen Suvirinne ja Suvituuli

09.2024

Itä UUSIMAA
Östra NYLAND

Hyvinvointialue
Välfärdsområde

Hyvinvointialueen strategian toteutuminen

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Prosessien sujuvuus	<ul style="list-style-type: none">• Kotona asumisen tukimuotoja tulee lisätä, jotta asiakkaat kykenevät asumaan kotona pidempään. Kotiutumisen prosesseja tulee kehittää sujuvammaksi erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yksiköiden kanssa.• Kiinteistö ei vastaa nykypäivän vähimmäisvaatimuksia. Huonokuntoinen kiinteistö heikentää asiakasturvallisuutta ja lisää henkilöstöresurssin tarvetta toimimattomien tilojen vuoksi.• Ikääntyneiden palveluasumista tulee tarjota tiloissa, jotka vastaavat palvelun toteuttamisen tarpeita ja nykypäivän vaatimuksia• Käyttöaste on oman tuotannon palveluasumisen kohteissa ollut vuoden 2024 aikana ka 98,2%/kk: Omantuotannon lisäksi on ostettu palveluasumista yksityisiltä palveluntuottajilta.• Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuoteen 2040 yli 50 %, joten tarve palveluasumiselle odotetaan kasvavan alueella ikääntyneen väestökannan myötä.• Paikkojen vähenemisen myötä odotusaika asumispalveluihin pidentyy.
Palveluiden porrastus	<ul style="list-style-type: none">• Ikääntyneiden palveluasuminen on ikääntyneiden palveluiden raskain ja kallein palvelu. Jotta pystytään vastaamaan kasvavaan palvelukysyntään, panostetaan kotiin vietäviin palveluihin, kuntoutukseen ja lisätään yhteisöllistä asumista kevyempänä asumismuotona. Mitä pidempään asiakkaat saavat asua omissa kodeissaan avustettuna, hyöty näkyy sekä asiakkaiden elämänlaadussa että hyvinvointialueen kustannuksissa.• Kotona asumista tukevia palveluita, kuten päivätoimintaa ja shl 19 §:n mukaisia tukipalveluja tulee lisätä.• Kotihoidon resurssointia tulee vahvistaa ja lisätä kotihoidon etä – ja digitaalisten palveluiden käyttöä kotona asumisen tukemiseksi• Ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkamäärän vähentyessä yhteisöllisen asumisen paikkoja ja perhekotien ja kiertävien perhehoitajien määrää tulee lisätä• Osastolla ympärivuorokautista palvelua jonottavien määrä saattaa kasvaa ja ruuhkauttaa vuodeosastolle saapuvien määrää.

Vaikutusten arviointi: ihminen/asukas/asiakas

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Hyvinvointi, terveyserot	<ul style="list-style-type: none">• Oman tuotannon paikkojen vähentäminen vaikuttaa asiakkaaseen siten, että asukkaalle tullaan tarjoamaan paikka ostopalveluyksiköstä. Tarjottava paikka ei välttämättä sijaitse omassa kotikunnassa.• Myöntämisperusteet palveluasumiseen joudutaan tarkentamaan, koska tarjolla olevien paikkojen suhteellinen määrä tulee pienenemään.• Paikkojen vähentäminen pidentää jonotusaikaa ja useampi joutuu odottamaan paikkaa kotona pidempään• Palvelurakenteen keventäminen kokonaisuudessaan edesauttaa siihen, että asiakkaat voivat asua pidempään tukipalveluiden, kuntoutuksen ja/tai kotihoidon palveluiden turvin kotona.
Yhdenvertaisuus ja tasa- arvo	<ul style="list-style-type: none">• Yhteiset palvelun myöntämisperusteet lisäävät yhdenvertaisuutta palvelujen myöntämisessä ja toteutumisessa.• Sipoon kunnassa ei ole ympärivuorokautisen palveluasumisen omatuotantoa vaan ainoastaan ostopalvelua• Oman tuotannon paikkojen vähentäminen voi aiheuttaa haasteita muun muassa omaisten ja lähipiiriin liikkumiseen kotoa vierailuille ja pidentää välimatkoja.
Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus	<ul style="list-style-type: none">• Jos asiakas täyttää palvelun myöntämisperusteet, hänelle tarjotaan paikka.• Palvelut ovat oman tuotannon paikkojen vähentämisen jälkeen edelleen asiakkaille saavutettavissa.• Asukkaille, jotka asuvat lakkautettavassa yksikössä, tarjotaan palveluasumista toisessa yksikössä. Muutos ikääntyneelle henkilölle ja omaiselle on raskasta.• Suhteellinen ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkamäärä pienenee ja jonotusaika palveluasumiseen pitenee• Kun yksikön sulkemista aletaan toteuttamaan, on riski, että vapaita paikkoja ei ole riittävästi kyseisenä ajankohtana. Yksikön asiakkaiden siirtoa alettava suunnittelemaan ja mahdollisesti toteuttamaan jo 8/2025 alkaen.• Suvituulen ja –rinteen asukkaat (56) sijoitetaan Sipoossa sijaitseviin ostopalveluyksiköihin.

Vaikutusten arviointi: henkilöstö

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Muutokset johtamisjärjestelmään, toimivalta- ja vastuunjakomuutokset organisaatiossa	<ul style="list-style-type: none">• Oman tuotannon palveluasumisen paikkojen vähentäminen aiheuttaa muutoksia esihenkilötyöhön ja kahden yksikön sulkeminen poistaa kahden esihenkilön tarpeen. Esihenkilöille tarjotaan koulutusta vastaavaa työtä tai irtisanomisuhka, jos vastaava työtä ei löydy.• Tulosyksikköpäällikkö- ja palveluvastaavatasolla yksiköiden vähentäminen ja/tai osaston sulkeminen ei aiheuta muutoksia.
Henkilöstön määrä, osallisuus, asema	<ul style="list-style-type: none">• Kahden yksikön sulkeminen aiheuttaa muutoksia esihenkilötyöhön ja poistaa kahden esihenkilön työtehtävät.• Suvituulen yksikössä työskentelee 1 esihenkilö, 2 sairaanhoitajaa, 19 lähihoitajaa ja 4 hoiva-avustajaa ja 1 toiminnanohjaaja• Suvirinteen yksikössä työskentelee 1 esihenkilö, 2 sairaanhoitajaa, 14 lähihoitajaa ja 2 hoiva-avustajaa ja 1 autonkuljettaja.<ul style="list-style-type: none">• Yksiköiden sulkemisen myötä vapautuu henkilöresurssia, joka voidaan siirtää ikääntyneiden palveluiden muihin yksiköihin.• Siirrettävä henkilöstö vähentää vuokratyövoiman käyttöä ja täten kustannuksia.• Riskinä on irtisanomiset, jos tarjolla ei ole riittävästi vapaita toimia.• Tunnistettu riski on irtisanoutumiset, jos työmatkat kasvavat työntekijän näkökulmasta liian pitkäksi tai tarjottava työ ei miellytä• Tunnistettu riski on myös imagohaitta työnantajalle liittyen henkilöstön siirtämiseen tai irtisanomiseen.• Henkilöstöä ei ole kuultu yksikön muutoksesta.
Organisaation raportointi-, viestintä-, tiedottamis- ja selvitysveloitteet sekä kielelliset velvollisuudet	<ul style="list-style-type: none">• Yksiköiden henkilöstöltä edellytetään sekä suomen että ruotsinkielen taitoa, joten kaksikielisyys voidaan turvata.• Todennäköisyys sille, että palvelua saa kaikissa kohtaamisissa omalla äidinkielellä kuitenkin heikkenee, jos kaksikielistä ja/tai ruotsinkieltä äidinkielenään puhuvia hoitotyöntekijöitä siirretään alueen sisällä tai irtisanotaan.• Oman tuotannon paikkojen vähentäminen vaatii selkeää ja avointa viestintää henkilöstölle, asukkaille ja omaisille, jotta tieto muutoksista ja sen vaikutuksista on selkeä ja vähentää epätietoisuutta.

Vaikutusten arviointi: kumppanuudet

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Yksityiset palveluntuottajat	<ul style="list-style-type: none">• Oman toiminnan palveluasumispaikkojen vähentäminen lisää ostopalveluiden käyttöä. Alueella on ostopalveluja vastaamaan hyvinvointialueen tarpeeseen. Sipoon alueella sijaitsevat ostopalveluyksiköt Kaskiniitty, Elsie, Linda, Mainiokoti Luotsi, Kotivalli ja Onnentäyttymys. Lisäksi Sipoon alueella sijaitsee ostopalveluyksikkö Pähkinälehto, joka toistaiseksi ei ole hyvinvointialueen palveluntuottaja.• Ympärivuorokautisen palveluasumisen kilpailutus käynnissä. Tarkoituksena saada lisää yksityisiä palveluntuottajia tuottamaan palvelua hyvinvointialueelle
Kunnat, järjestöt	<ul style="list-style-type: none">• Lakkautettavien yksiköiden kiinteistön tilat vapautuvat kunnan käyttöön.
Seurakunnat, vapaaehtoiset	<ul style="list-style-type: none">• Vapaaehtoisten ja seurakuntien tuottama vapaaehtoistoimintamahdollisuudet vähenevät
Oppilaitokset	<ul style="list-style-type: none">• Yksiköiden sulkemisen myötä harjoittelupaikat vähenevät palveluasumisen piirissä, mikäli yksityiset palveluntuottajat eivät paikkojen lisääntyessä nosta harjoittelupaikkojen määrää.

Vaikutusten arviointi: ympäristö

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Ilmasto ja hiilijalanjälki	<ul style="list-style-type: none">• Siirtymämatkat yksiköiden ja asiakkaiden kotien välillä saattaa pidentyä ja aiheuttaa lisämatkustamista omaisten ja lähipiirin osalta (vierailut). Koskee myös siirrettävää henkilöstöä.• Yksityisten palveluntuottajien ja oman tuotannon palveluasumisyksiköt sijaitsevat laajasti ympäri hyvinvointialuetta.
Varautuminen ja huoltovarmuus	<ul style="list-style-type: none">• Yksiköiden sulkeminen vapauttaa hoitosänkyjä ja patjoja, jotka voidaan varastoida mahdollista kriisitilanteen käyttöä varten.• Yksityisiä sekä omia palveluasumisen yksiköitä on edelleen hyvinvointialueella monta, joten kriisitilanteessa asukkaiden uudelleensijoittamisen onnistumiselle on kapasiteettia
Rakennettu ympäristö, kiinteistöt	<ul style="list-style-type: none">• Yksikön sulkeminen mahdollistaa vuokrasopimuksen irtisanomisen huonokuntoisesta kiinteistöstä vuodesta 2026 alkaen.

Vaikutusten arviointi: talous

Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen																												
Kustannusvaikutukset	<ul style="list-style-type: none">• Vuokrasopimukset ovat vuoden 2025 loppuun saakka, joten vuokrista ei tule kustannussäästöjä 2025.• Kustannussäästöt, kun hoitajamitoituksen vähennys 0,65->0,60 huomioitu																											
	<table border="1"><thead><tr><th>Yksikkö</th><th></th><th>Vuodessa</th></tr></thead><tbody><tr><td>Suvituuli säästö omatuotanto</td><td></td><td>2 289 901</td></tr><tr><td>Mitoitus 2 lähihoitaja + Hoiva-avustaja</td><td></td><td>-133 941</td></tr><tr><td>Ostopalv.lisäys</td><td>30</td><td>-1 828 650</td></tr><tr><td>Säästö</td><td></td><td>327 310</td></tr><tr><td>Suvirinne säästö omatuotanto</td><td></td><td>1 620 470</td></tr><tr><td>Mitoitus 2 lähihoitajaa</td><td></td><td>-93 255</td></tr><tr><td>Ostopalv.lisäys</td><td>22</td><td>-1 337 336</td></tr><tr><td>Säästö</td><td></td><td>189 879</td></tr></tbody></table>	Yksikkö		Vuodessa	Suvituuli säästö omatuotanto		2 289 901	Mitoitus 2 lähihoitaja + Hoiva-avustaja		-133 941	Ostopalv.lisäys	30	-1 828 650	Säästö		327 310	Suvirinne säästö omatuotanto		1 620 470	Mitoitus 2 lähihoitajaa		-93 255	Ostopalv.lisäys	22	-1 337 336	Säästö		189 879
Yksikkö		Vuodessa																										
Suvituuli säästö omatuotanto		2 289 901																										
Mitoitus 2 lähihoitaja + Hoiva-avustaja		-133 941																										
Ostopalv.lisäys	30	-1 828 650																										
Säästö		327 310																										
Suvirinne säästö omatuotanto		1 620 470																										
Mitoitus 2 lähihoitajaa		-93 255																										
Ostopalv.lisäys	22	-1 337 336																										
Säästö		189 879																										